

Had ik het maar nooit gedaan! Dat verzuchten we allemaal weleens. Maar als een besluit grote impact heeft, kan de spijt lang aan je blijven knagen. Spijtoptanten vertellen over de slechtste beslissing in hun leven. Deze keer: Carmen (26) over haar vrijwilligerswerk in een weeshuis in Nepal.

TEKST LIENEKE VAN DER FLUIT

'Ik was niet de wereldverbeteraar die ik wilde zijn'

Op haar achttiende vertrok Carmen (26) naar Nepal, om zich daar als vrijwilliger in te zetten voor weeskinderen. Eenmaal ter plekke begon er al snel iets te knagen.

'Als kind wilde ik al naar het buitenland om kinderen te helpen die het slechter hebben dan ik. Ik heb dan ook nooit getwijfeld: na mijn middelbare school nam ik een tussenjaar om als vrijwilliger in Nepal gaan werken. Ik zag het helemaal voor me: ik zou iets goeds gaan doen voor de kinderen en zij zouden heel blij met me zijn. Ik zou ze al mijn liefde geven, want meer hebben ze toch niet nodig? Ik had echt het idee dat ik wat goeds ging doen met mijn leven. Via een Nederlandse organisatie zijn we vooraf een keer bij elkaar gekomen om ons voor te bereiden op de reis. Dat ging vooral over welke kleding je het beste kunt dragen en andere praktische zaken, maar niets over de omgang met

en de zorg voor de kinderen. Ik was dus eigenlijk totaal onvoorbereid. Het moment dat we de kinderen voor het eerst ontmoetten, kan ik me nog precies herinneren. Het waren er twaalf, in de leeftijd tussen vier en twaalf jaar. Ze waren op dat moment op school en ik zou samen met nog een meisje op ze passen tot de les begon. Complete chaos was het. De kinderen schreeuwden en renden door elkaar heen en wij hadden geen idee hoe we orde konden houden. Totaal geen ervaring mee. Ik weet nog dat ik dacht: moet ik dit echt zes maanden gaan doen?'

Overbodig

'Het weeshuis was gelukkig goed georganiseerd. Er was een manager, de moeder van de manager die als een soort moeder voor de

kinderen fungeerde en een huishoudelijke hulp. Met zijn drieën konden ze het prima redden. Ik voelde me al snel overbodig. Op een gegeven moment waren we met wel vijf vrijwilligers op twaalf kinderen. We speelden en knuffelden met ze en deden leuke uitstapjes in het weekend. Maar echt iets wezenlijks of inhoudelijks konden we niet toevoegen. De lokale organisatie had niet ons, maar ons geld nodig. De zorg konden ze zelf wel bieden.

Steeds weer kwamen er nieuwe vrijwilligers die mooie spullen meenamen. Ik merkte dat de kinderen totaal geen waarde meer hechten aan hun cadeaus. Ze kregen een dure doos Lego en binnen de kortste keren was alles kwijt. De doppen werden niet meer op de viltstiften gedaan, want

Zo'n **15** miljoen kinderen in de wereld zijn beide ouders kwijt, en van **140** miljoen kinderen zijn of de vader of de moeder overleden.

BRON: THE LANCET

Volgens recent onderzoek wonen in weeshuizen over heel de wereld in totaal ongeveer

5

miljoen kinderen.

BRON: THE LANCET

ze wisten dat ze toch wel weer nieuwe zouden krijgen. Na een halfjaar vertrok ik weer en het afscheid viel me zwaar. Ik was er weken kapot van, zo was ik aan de kinderen gehecht geraakt. Maar andersom leek dat totaal niet het geval. Lachend zwaaiden ze me uit en gingen weer over tot de orde van de dag. Ze waren er zo aan gewend dat iedereen ook weer wegging. Ik heb een leuke tijd gehad, dus ik kijk niet met nare gevoelens terug. Maar ik deed het voor mezelf, niet voor de kinderen. Al tijdens mijn verblijf voelde ik me helemaal niet meer de wereldverbeteraar die ik graag wilde zijn. De echte spijt kwam later pas. Hoe meer ik over weeshuistoerisme leerde, hoe duidelijker het werd dat het niet goed is voor de kinderen. Ze hebben overduidelijk hechtingsproblemen en

mijn verblijf daar heeft eerder averechts gewerkt. Ze hebben al geen ouders en dan is het ook nog een komen en gaan van vrijwilligers. De kinderen zijn afhankelijk naar iedereen. Zolang ze maar aandacht krijgen, maakt het hun niet uit wie ze voor zich hebben. Dat is zorgelijk. Ik heb me vaak afgevraagd hoe dat later met ze zal gaan. En wat was ik daar aan het doen? Wat dacht ik? Die vraag heb ik mezelf meerdere keren gesteld.'

Arrogantie

'Het feit dat ik zomaar, zonder opleiding en verklaring van goed gedrag bij de kinderen mocht zijn, baart me ook zorgen. Ik weet dat mijn eigen intenties goed waren, maar er kan ook zomaar een verkeerd iemand tussen zitten. In Nederland zou zo iets echt nooit kunnen. Ik zou nu nooit meer zonder gedegen

opleiding en kennis in het veld gaan werken. Want deze kinderen hebben wat anders nodig. Ik heb nu een universitaire studie *childhood studies and children's rights* gedaan. Maar zelfs met deze kennis zou ik niet meer met zulke kwetsbare kinderen gaan werken. Simpelweg omdat ik geen zorgverlener ben. Waar ik ook spijt van heb, is onze westerse arrogantie. Wij vertelden de lokale bevolking wat het beste voor de kinderen is, terwijl wij dat helemaal niet weten. De mensen daar kennen de cultuur, spreken de taal en weten dus veel beter wat goed is voor de kinderen. Ik heb me al vrij snel na mijn periode in Nepal als vrijwilliger aangesloten bij het Better Care Network Netherlands, dat kennis deelt over hoe kinderen zonder ouderlijke zorg op een goede manier kunnen worden geholpen. Ik was naïef en wist het echt niet. Ik wil dat andere mensen wél weten dat werken in een weeshuis niet de oplossing is.'

psychologie@quest.nl